

tanním zástavním právem vymazána, tudíž o zcela rozdílnou skutkovou podstatu. Nastala-li změna knihovního vlastnictví u nemovitostí v L., nemůže to mít vlivu na výši náhradního nároku pro další nemovitosti, neboť tím není řečeno, že zaniklo zástavní právo Všeobecné dělnické záložny na nemovitostech v L. Trvá-li toto zástavní právo, musily by při výpočtu náhradního nároku vzaty v počet i berní odhadní hodnoty oněch nemovitostí. Nebylo proto rekursu vyhověno.

N e j v y š š í s o u d uložil exekučnímu soudu, aby znovu rozhodl.

D ů v o d y:

Názor nižších soudů není správný. Přiznání náhradního nároku podle § 222 ex. ř. sice předpokládá, že simultánní pohledávka, stran níž má dojít k hypotekární sukcesi, vážne na nemovitostech v dražbě neprodaných (Sb. n. s. č. 8808), nepředpokládá však, aby všechny simultánně zavazené nemovitosti patřily témuž vlastníku (Sb. n. s. č. 11198). Pouze to, že po vydražení vložky č. 1760 a po rozvrhovém roku byly později jinému vydražiteli prodány vložky č. 690, 691 a 1396, nemění proto nic na oprávnění věřitele, který se domáhá náhradního nároku, a mohla by tudíž mít ten význam, že kdyby před zaknihováním náhradního nároku došlo v těchto vložkách k výmazu simultánní pohledávky před vkladem náhradního nároku, musil by příslušný knihovní soud výkon vkladu náhradního nároku odmítnouti. Avšak také výpočet náhradních nároků v jednotlivých vložkách není správný. Ustanovení § 222, odst. 3 a 4, ex. ř. sice stanoví, že celkový náhradní nárok jest vypočísti podle poměrů všech nejvyšších podání resp. berních odhadních hodnot všech šesti spoluzavazených nemovitostí. Takto pak vypočítaný náhradní nárok jest však celý rozvrhnouti a vložiti jen na ostatní vložky než právě prodanou, a to podle poměru berních hodnot oněch ostatních pěti vložek (Sb. n. s. č. 7308, 9801), zejména když zadnější věřitel žádal výslovně prikázání náhradního nároku ve všech těchto vložkách. Bude proto na prvním soudu, aby si ještě vyžádal berní data týkající se jednotlivých vložek č. 690, 691 a 1396 a aby pak poměrně rozvrhl celý náhradní nárok 2.789 K na všech pět nemovitostí neprodaných v dražbě, o niž tu jde. Pódotknouti jest, že náhradní nárok nelze v souzeném případě knihovně vyznačiti jako vykonatelný již proto, že ani vzpomenutá simultánní pohledávka, na jejíž místo náhradní nárok na nastoupiti, není vykonatelná.

Čís. 17226.

I. Proti rozhodnutí rekursního soudu, jímž bylo změněno usnesení soudu prvé stolice, týkající se určení náhrady škody za majetkovou újmu podle § 394 ex. ř., lze podati dovolací rekurs. Předpis § 402, odst. 2, ex. ř. ve znění čl. II zák. č. 314/1936 Sb. z. a n. tu neplatí.

II. Předpisu § 9 ex. ř. lze užití jen tehdy, převádí-li se nárok položený již exekučním titulem, nikoli i tenkrát, je-li převeden nárok, o němž má býti teprve rozhodnuto v řízení podle § 394 ex. ř.

(Rozh. ze dne 14. února 1939, R I 32/39.)

Srov. k I. rozh. č. 14573, 16929 Sb. n. s.

Usnesením okresního soudu v H. ze dne 2. května 1935 a ze dne 20. listopadu 1935 bylo povoleno správci konkursní podstaty firmy »B.« zatímní opatření k zajištění nároku 8.000 Kč s přísl. proti Františku G., a to obstavením soudního deposita v řečených usneseních blíže uvedeného. Nárok, pro který bylo prozatímní opatření povoleno, byl pravoplatně zamítnut. Tvrdíc, že Františku G. vznikla povolením zatímního opatření škoda a že jí František G. tento svůj nárok dne 22. září 1938 postoupil, navrhla Marie H., aby shora uvedená konkursní podstata byla uznána podle § 394 ex. ř. povinnou nahraditi jí (Marii H.) jako právní nástupkyni Františka G. částku 2.426 Kč 40 h s přísl. Soud první stolice vyhověl návrhu co do částky 1.538 Kč 95 h. Rekursní soud zamítl návrh zcela. Důvody: Odpůrce navrhovatelky důvodně vytýká, že navrhovatelka neprávem dovozuje nárok podle § 394 ex. ř. z postupu (cesse). Návrh na povolení zatímního opatření byl namířen a povolen proti Františku G. Navrhovatelka v žádosti za prisouzení náhrady podle § 394 ex. ř. uvedla, že František G. jí tento svůj nárok postoupil ústním ujednáním ze dne 22. října 1938, a nabídla o tom důkaz Dr. K-ským. Prvý soudce uvedl, že svědectvím Dr. K-ého jest zjištěno, že František G. svůj nárok na náhradu škody proti konkursní podstatě postoupil navrhovatelce Marii H. Není pochybnosti o tom, že právní důvod nároku má svůj základ v ustanovení § 394 ex. ř. když nárok, pro nějž bylo zatímní opatření povoleno, byl pravoplatně zamítnut, jest však uvážiti, že žádost se opírá ex iure cesso. Podle § 402 ex. ř. (nyní odst. 1 podle čl. II. zák. č. 314/1936 Sb. z. a n.) »pokud v této části nic jiného není nařízeno, budiž obdobně šetřeno ustanovení o řízení exekučním«. Tuto obdobu vyložila judikatura (rozh. č. 5227, 7224, 8626 Sb. n. s.) i v tom případě, že práva třetích osob k předmětům postiženým zatímním opatřením jest uplatňovati sporem. Tu ovšem nejde o uplatnění takového věcného práva, ale jde tu o vymáhání nároku podle § 394 ex. ř. oprávněným věřitelem. Jest si ujasniti, že obdobu podle § 402 ex. ř. jest vymáhající stranou navrhovatel zatímního opatření až do jeho zrušení, potom ten, kdo nárok svůj podle § 394 ex. ř. odvozuje jako dřívější odpůrce strany ohrožené. Tu ovšem podle názoru rekursního soudu byl opominut ohled na ustanovení § 9 ex. ř., kdež se praví, že přechod nároku z exekučního titulu musí býti prokázán listinami veřejnými, což se právě v souzené věci nestalo. Od tohoto požadavku nelze ustoupiti, jak je v judikatuře trvale zastáváno, i kdyby cesse nebyla sporná. Než v tomto řízení i přechod nároku od počátku byl popírán a soudem musil býti dokazován. Zůstala proto navrhovatelka v tomto oboru řízení stran zatímního opatření pouhou osobou třetí. Do-

volací rekurs navrhovatelky Marie H. proti usnesení rekursního soudu odmítl. Důvody: Rozhodnutí o náhradě podle § 394 ex. ř. jest podobné akcesorické povahy jako rozhodnutí o útratách v civilním sporu. Podle § 402, odst. 2 ex. ř. ve znění zák. č. 314/1936 Sb. z. a n. není proti rozhodnutí soudu druhé stolice o zatímních opatřeních dalšího opravného prostředku. V rozh. č. 16929 Sb. n. s. bylo vyloženo, že toto ustanovení platí též pro usnesení, která byla vydána »při provedení« povoleného zatímního opatření. Také v souzené věci nešlo jen o usnesení se zřením na jeho prozatímnost neb rychlé vyřízení. Ustanovení § 402, odst. 2, ex. ř. ve znění zák. č. 251/1934 Sb. z. a n. znělo, že proti rozhodnutím soudů první stolice není dalšího opravného prostředku. Zákonem č. 314/1936 Sb. z. a n. nebylo učiněno něco jiného, co snad již dříve neplatilo, ale bylo tím podáno jen vysvětlení a stala se jím jen redakční úprava vzhledem na to, že ustanovení § 402 ex. ř. na konci exekučního řádu mohlo sváděti k domněnce po stránce všeobecnosti. Slova § 402, odst. 2, ex. ř. »o zatímních opatřeních« neznamenají snad tudíž jen povolení či nepovolení zatímního opatření samého, ale i ona rozhodnutí, jež se dějí podle II. oddílu exekučního řádu, a poněvadž náhrada podle § 394 ex. ř. jest upravena též v tomto oddílu, musejí se podle toho řídit i opravné prostředky. Tomu posléze nasvědčuje i logické umístění onoho paragrafu na konci. Pokud se stěžovatel ve svém tvrzení o výkladu restriktivním či extensivním dovolává toho, že by tu nebylo opravného prostředku »v případě nekrytí se« rozhodnutí, stačí jen namátkou uvést, že podobné »nekrytí« jest možné třeba v otázce útrat a ve věcech ručené držby. Konečně i neméně váhy zasluhuje to, že technicky tento oddíl podstatně upravuje možnost zatímního opatření samého, při čemž ovšem v této hlavní věci dovolací rekurs jest nepochybně nepřipustný, takže i při argumentaci a maiori ad minus jest dospěti stejně k nepřipustnosti revisního rekursu, ježto rozhodnutí podle § 394 ex. ř. jest pouhým přívěskem. Bylo proto podle § 523 c. ř. s. a § 78 ex. ř. dovolací rekurs jako nepřipustný odmítnouti.

Nejvyšší soud I. zrušil odmítací usnesení rekursního soudu a přijal dovolací rekurs na soud; II. zároveň zrušil usnesení rekursního soudu ve věci samé a uložil rekursnímu soudu, aby nehledě k důvodům, z nichž změnil usnesení prvního soudu, dále o rekursu odpůrkyně jednal a znovu rozhodl.

Důvody:

K odstavci I.:

Stěžovatelka právem vytýká nesprávné právní posouzení věci rekursním soudem, pokud odmítl její dovolací rekurs jako nepřipustný s hlediska § 402 ex. ř. ve znění čl. II zák. č. 314/1936 Sb. z. a n.

Stěžovatelka se v souzeném případě domáhá jako postupnice Františka G. ve smyslu § 394 ex. ř. přisouzení náhrady za majetkové újmy, které odpůrkyně způsobila postupiteli zatímním opatřením.

Řízení k dosažení této náhrady, k níž zavdalo podnět zatímní opatření odpůrkyni povolené, nemá již ráz prozatímnosti a přechodné povahy, jako tomu jest při zatímních opatřeních, nýbrž rozhodnutím o výši škody má poškozený dosáhnouti bezpečného základu pro svá majetková práva, má tím dosíci exekučního titulu, podle něhož může vésti exekuci na jmění odpůrce, který navrhl zatímní opatření. Takové rozhodnutí svými účinky může těžce a hluboce zasáhnouti do zájmů obou účastníků a nehovělo by účelu zákona a úmyslu zákonodárců, jaký byl sledován zákonem č. 251/1934 a č. 314/1936 Sb. z. a n. a který byl vyložen v plenárním rozhodnutí nejvyššího soudu č. Pres. 1300/35 uveřejněném pod č. 14573 Sb. n. s., kdyby účastníkům byla odpírána v pořadu opravných stolic možnost dovolacího rekursu. Předpisy § 402, odst. 2, ex. ř. v novelovém znění, jež jsou předpisy vyjímečnými, nesmějí býti vykládány šířeji, než jak to vyhovuje účelu zákona. Domáhaný nárok sice kotví svým základem v povoleném zatímním opatření, avšak rozhodnutí o něm není vydáno jako usnesení při provádění povoleného zatímního opatření, kteréžto řízení jest již skončeno —, nýbrž běží tu o samostatné zvláštní řízení, které nemá už povahu prozatímnosti, nýbrž má jím býti přivoděn trvalý a bezpečný základ pro nárok poškozeného. Nehodí se tu proto rozhodnutí č. 16929 Sb. n. s., uvedené v napadeném usnesení, jež se týkali skutkově usnesení jiné povahy. Neposoudil proto rekursní soud věc správně, když odmítl dovolací rekurs, ačkoliv čelil proti změňujícímu usnesení, a byl tedy přípustný (§ 514 c. ř. s. a § 78 ex. ř.).

K odstavci II.:

Po právní stránce nelze schváliti názor rekursního soudu, který změnil usnesení prvního soudu v napadené části a zamítl stěžovatelčin návrh usnesením ze dne 14. prosince 1938 proto, že nebyl při převodu nároku na stěžovatelku zachován předpis § 9 ex. ř. Vždyť předpokladem § 9 ex. ř. jest, že nárok převedený na jinou osobu jest nárokem již podloženým v exekučním titulu (§ 1 ex. ř.) ve prospěch nebo k tíži určité osoby v něm uvedené, a skutečnost převodu nároku takto již jsoucího na jinou osobu nutno prokázati listinami veřejnými nebo veřejně ověřenými za tím účelem, aby mohla exekuce míti místo.

V souzeném případě však nejde o nárok opřený o exekuční titul vyznačující určité osoby oprávněného a povinného, nýbrž běží o nárok, jemuž se má teprve v řízení podle § 394 ex. ř. dostatí rozhodnutím soudním povahy exekučního titulu.

Dokud se tak nestane, jde o odškodňovací nárok pohledávky, tedy o právo zcizitelné, jež může býti předmětem postupu (§§ 1392, 1393 obč. zák.), a k uskutečnění takového postupu není předepsána písemná forma.

Poněvadž se rekursní soud, vycházející z mylného právního názoru, neobíral dalšími výtkami rekursu odpůrkyně, zejména neúplností řízení prvního soudu, bylo napadené usnesení zrušeno a věc vrácena k dalšímu řízení a novému rozhodnutí.